

Sygn. akt I C 708/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2017r.

SĄD OKRĘGOWY w ŁOMŻY w WYDZIALE I CYWILNYM,

w składzie:

PRZEWODNICZĄCY: SSO ANDRZEJ KORDOWSKI

PROTOKOLANT: MONIKA CHRZANOWSKA

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2017 r. w Łomży

na rozprawie,

sprawy z powództwa E. Z. i małoletniego F. Z. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego E. Z.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki E. Z. kwotę 40.000/czterdzieści tysięcy/ złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz małoletniego F. Z. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego E. Z. kwotę 75.000 /siedemdziesiąt pięć tysięcy/ złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty;
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
4. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki E. Z. kwotę 2.412,10 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz małoletniego F. Z. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego E. Z. kwotę 7.227,36 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt 708/16

UZASADNIENIE

Powódka E. Z. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. wniosła o zasądzenie kwoty 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci konkubenta T. Ż..

W uzasadnieniu pozwu podała, że w wyniku wypadku samochodowego w dniu 9 stycznia 2016r. zginął jej konkubent. Sprawca wypadku objęty był polisą ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej, wystawioną przez pozwanego. Podczas postępowania likwidacyjnego przyznał powódce kwotę 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwotę 40.000 zł. tytułem odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji majątkowej oraz zwrot poniesionych kosztów pogrzebu.

Swoje roszczenie oparła o dyspozycję art. 446§4 kc wskazując, że zadośćuczynienie na rzecz osoby najbliższej ma charakter niemajątkowy. Wskazała, że od 2000 r. była w nieformalnym związku z T. Ż., wspólnie zamieszkiwali,

pracowali a od 2011 r. byli rodzicami ich wspólnego dziecka F. Ż.. Jej zdaniem łączna kwota 120.000 zł. zadośćuczynienia jest kwotą adekwatną do jej stopnia cierpienia.

Powód F. Ż. reprezentowany przez matkę E. Z. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci ojca T. Ż..

W uzasadnieniu pozwu podał, że na skutek wypadku powód stał się sierotą, został pozbawiony opieki i bliskości ojca, utracił możliwość rozwijania z nim relacji. Podczas postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał powodowi kwotę 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwotę 40.000 zł. tytułem odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji majątkowej.

Oba pozwy zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie obu powództw w całości.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 9 stycznia 2016r. na drodze K-61 na odcinku P.-G. doszło do wypadku samochodowego w wyniku którego śmierć poniósł T. Ż.. Sprawca wypadku prawomocnym wyrokiem został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 177 §2 kk. Był on ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela.

W wyniku prowadzonego postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel dokonał wypłaty zadośćuczynienia po 40.000 zł. na rzecz każdego z powodów i odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej po 40.000 zł. na rzecz każdego z powodów.

Powódka E. Z. tworzyła związek konkubencki ze zmarłym T. Ż. od 2000r. Wspólnie zamieszkiwali i tworzyli bardzo dobrze funkcjonujący związek. Zmarły bezpośrednio przed śmiercią prowadził firmę transportowo-usługową, produkował również meble. Powódka pomagała mu w prowadzeniu firmy. Zamieszkiwali na wspólnej posesji z rodzicami zmarłego. Powódka wraz z małoletnim powodem F. Ż. w dalszym ciągu mieszka z rodzicami zmarłego. Powódka po śmierci T. Ż. korzystała z porad psychologa. Ujemne przeżycia powódki trwają do chwili obecnej, nie pogodziła się z jego śmiercią, w dalszym ciągu trwają u niej zaburzenia adaptacyjne.

Małoletni powód F. Ż. w chwili śmierci ojca miał 5 lat, był pod opieką powódki. W dalszym ciągu wspomina ojca, tęskni do niego. Po uzyskaniu informacji o jego śmierci bardzo płakało, stało się nerwowe, napięte. Przed zdarzeniem kontakt ojca z dzieckiem był wzorowy, otaczał go ojcowską miłością i troskliwością.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie : akt szkodowych PL (...), zeznań świadków : I. Z. / k-59 prot. elektr. 00:22:47-00:28:23/, W. Z. / k-59 prot. elektr. 00:28:49-00:34:18/, B. Ż. / k-59-60 prot. elektr. 00:34:34-00:38:22/, H. Ż. / k-60 prot. elektr. 00:38:38-00:42:08/, akt II K 195/16 Sądu Rejonowego w Grajewie/, opinii psychologicznych H. P. / k- 95-103/ M. R. / k-108-110/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie. Bezsporna jest odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela za skutki wypadku z dnia 9 stycznia 2016r. Pozwany nie kwestionował tej okoliczności, podnosił jedynie fakt, iż kwota wypłaconego zadośćuczynienia w trakcie postępowania likwidacyjnego na rzecz obojga powodów w wysokości po 40.000 zł jest adekwatna do stopnia doznanych przez nich krzywd o charakterze niematerialnym.

W świetle zebranego materiału dowodowego stanowisko pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Orzecznictwo sądów powszechnych, jak i stanowisko doktryny wykształtowało linię orzeczniczą w zakresie funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej. Stosownie do treści art. 446§4kc Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Regulacja

zawarta w przywołanym przepisie służy zatem kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej. Ustawodawca wprowadzając do niego klauzulę „odpowiedniej sumy”, pozostawił składowi orzekającemu swobodę co do wysokości zasądzonej kwoty. Swoboda ta nie oznacza jednak dowolności. Zarówno przyznanie odpowiedniej sumy tytułem kompensacji krzywdy, jak i jej odmowa, muszą być osadzone w stanie faktycznym sprawy. Pomimo niemożności precyzyjnego ustalenia wysokości uszczerbku, rozstrzygnięcie w tym zakresie należy opierać na kryteriach zobiektywizowanych, a nie mieć na względzie jedynie subiektywne odczucia poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2010 r., sygn. akt III CSK 279/10).

W piśmiennictwie wskazuje się, że kryterium mającym istotne znaczenie przy ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia jest przede wszystkim rozmiar doznanej przez pokrzywdzonego krzywdy. Nadto podnosi się, że mają na tę wysokość między innymi wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego. Sąd może również przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia odnosić się do kryterium stopy życiowej społeczeństwa, które w sposób pośredni może rzutować na jego wysokość, bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka ta ma jednak li tylko uzupełniający charakter i ogranicza wielkość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do nieuzasadnionego wzbogacenia osoby uprawnionej, aczkolwiek nie może ona pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej roli jaką jest funkcja kompensacyjna i zmierzać do wyeliminowania innych czynników kształtujących jego wymiar (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., sygn. akt IV CKN 1266/00). Zadośćuczynienie powinno mieć bowiem charakter całościowy i obejmować swoim zakresem zarówno cierpienia fizyczne i psychiczne związane ze śmiercią osoby najbliższej już doznane, jak przyszłe.

Dowody zebrane w sprawie ,w szczególności zeznania przesłuchanych świadków oraz opinie biegłych psychologa i psychologa dziecięcego wskazują na bardzo silną więź emocjonalną zarówno partnerki życiowej zmarłego, jaki i ich wspólnego dziecka / powodów w sprawie/

Świadkowie I. Z.- siostra powódki, W. Z. – matka powódki, H. Ż. – ojciec zmarłego , w swoich zeznaniach zgodnie twierdzili, że związek powódki i T. Ż. był związkiem bardzo udanym, zgodnym i szczęśliwym. Nie dochodziło w ich obecności do żadnych nieporozumień, wspólnie pracowali, spędzali wolny czas, wspierali się w każdej sytuacji dnia codziennego. Zmarły prowadził działalność gospodarczą, powodowie byli na jego utrzymaniu. Również relacje z rodzinami generacyjnymi były bardzo dobre. Świadkowie ci wskazali również na doznania traumatyczne obojga powodów, w momencie dowiedzenia się o śmierci T. Ż.. Zeznali o tęsknocie powodów za zmarłym, ich stanie depresyjnym, odwiedzinach grobu.

Zeznania świadków co do doznanych przeżyć korelują również z wnioskami biegłych psychologa M. R., jak i psychologa dziecięcego H. P..

Biegła M. R. we wnioskach opinii podała, że przeżycia powódki E. Z. trwają do tej pory z podobną, intensywną siłą od chwili powzięcia informacji o śmierci konkubenta. W dalszym ciągu nie pogodziła się z jego śmiercią, odczuwa lęk związany ze zdrowiem, życiem, bezpieczeństwem osób najbliższych. Łączyła ich silna i świadoma więź emocjonalna. Powódka posiada słabe zdolności adaptacyjne do zmian, w związku z tym ciężko jest jej wrócić do normalnego funkcjonowania.

Biegła H. P. we wnioskach opinii podała, że dla małoletniego nagła śmierć ojca była wstrząsającym przeżyciem, trauma tożsama z zerwaniem szczególnej więzi ojciec-syn, spowodowała, że ojciec zniknął z pola widzenia powoda, której strata jest nie do oszacowania. Wskazała, że matka dziecka musiała uczynić wiele zabiegów by zachowanie chłopca wróciło do w miarę normalnego funkcjonowania. Pojawiły się u niego zaburzenia w sferze emocjonalnej, stał się nerwowy, płacziwy, nowa rzeczywistość bez ojca wywołała dyskomfort psychiczny.

O złym stanie psychicznym małoletniego powoda świadczy również okoliczność opisana na karcie 5 w opinii / k-99 akt/, z której wynika, że gdy powód zgłosił się na badania demonstrował się jako dziecko pogodne, radosne, natomiast, gdy psycholog zapytał o ojca, nagle zamilkł, rozplakał się, a następnie odwrócił się od psychologa, zwinął w kłębek i przez dłuższy czas nie udzielał żadnych informacji.

Sąd w całości podziela wnioski zawarte w opinii, nie była ona również kwestionowana przez stronę pozwaną.

W związku z powyższym, w świetle całości okoliczności zebranych w sprawie, Sąd Okręgowy uznał, że adekwatnymi sumami kompensującymi doznane krzywdy przez powodów będzie kwota 80.000 zł. w stosunku do powódki E. Z. oraz kwota 115.000 zł. w stosunku do małoletniego F. Ż.. Biorąc pod uwagę wypłacone w trakcie postępowania likwidacyjnego kwoty zadośćuczynienia po 40.000 zł. orzeczono w stosunku do powódki kwotę 40.000 zł oraz w stosunku do małoletniego powoda kwotę 75.000 zł. Nie są to kwoty wygórowane, oprócz ustaleń dotyczących traumatycznych przeżyć powodów, wzięto pod uwagę również obecną sytuację życiową. Oddalenie powództwa ponad zasądzone kwoty wynika z faktu, iż sąd przyjął, że uwzględnienie obu powództw w całości byłoby zbyt zawyżone.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 476 kc w zw. z art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz art. 481 kc. Pismo ze zgłoszeniem szkody powódki zostało doręczone pozwanemu w dniu 3 marca 2016r., w związku z tym termin odsetek biegnie od dnia 4 kwietnia 2016r., natomiast w stosunku do małoletniego powoda od dnia 22 kwietnia 2016r. tj. od dnia wydania decyzji przez ubezpieczyciela, ponieważ pozwany od tego dnia miał możliwość zaspokojenia roszczenia powoda w pełnej żądanej wysokości.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100kpc

W stosunku do powódki E. Z. roszczenie zostało uwzględnione w 50%, w związku z powyższym pozwany winien zwrócić 1/2 opłaty od pozwu w wysokości 2.000 zł oraz 1/2 kosztów opinii biegłego psychologa M. R. – 412,10 zł. Koszty zastępstwa prawnego zostały zniesione.

W stosunku do powoda F. Ż. roszczenie zostało uwzględnione w 75%, w związku z powyższym pozwany winien zwrócić 75% opłaty od pozwu – 3.750 zł., 75% kosztów opinii biegłego psychologa dziecięcego H. P. 777,36 zł. oraz stosowną wysokość kosztów zastępstwa prawnego – 2.700 zł., przy uwzględnieniu wyniku procesu / powód wygrał w 75% - 4.050 zł, pozwany w 25% - 1.350 zł przyjmując wysokość zastępstwa prawnego na kwotę 5.400 zł zgodnie z Rozporządzeniami MS w sprawie opłat za czynności adwokackie i w sprawie opłat za czynności radców prawnych co po odjęciu ww. kwot daje kwotę 2.700 zł.

W związku z powyższym na podstawie art. 446§4 kc Sąd Okręgowy w Łomży orzekł, jak w wyroku.